

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЗОНИ МІСТА**

Прилипко Т. В., Потапова Т. Е., Сіромаха О. В.

У статті було проаналізовано садово-паркові насадження у межах міських територій у містах України, визначено основні проблемні питання у сфері ландшафтного проектування. У ході аналізу виявлено необхідність проведення ряду заходів - лісівничих, лісовідновлюючих, з благоустрою території та інших, метою яких є удосконалення існуючих ландшафтів з метою посилення їх рекреаційних властивостей.

Досліджено основні принципи та методи проведення комплексного обстеження насаджень, як одного з можливих кроків для поліпшення стану такого важливого елемента урбаністичного міста, як міські парки.

Визначено основні складові сучасних міських парків для задоволення потреб усіх соціальних груп населення. Запропоновано нетрадиційний планувальний прийом організації території рекреаційного призначення, ціллю якого є постійна відвідуваність різними віковими та соціальними групами населення.

Ключові слова: міський парк, насадження, паркове середовище.

**СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦИОННОЙ ЗОНЫ ГОРОДА**

Прилипко Т. В., Потапова Т. Э., Сиромаша А. В.

В статье были проанализированы садово-парковые насаждения в пределах городских территорий в городах Украины, определены основные проблемные вопросы в сфере ландшафтного проектирования. В ходе анализа выявлена необходимость проведения ряда мероприятий - лесных, лесовосстанавливающих, по благоустройству территории и других, целью которых является совершенствование существующих ландшафтов с целью усиления их рекреационных свойств.

Исследованы основные принципы и методы проведения комплексного обследования насаждений, как одного из возможных шагов для улучшения состояния такого важного элемента урбаністического города, как городские парки.

Определены основные составляющие современных городских парков для удовлетворения потребностей всех социальных групп населения. Предложено нетрадиционный планировочный прием организации территории рекреационного назначения, целью которого является постоянная посещаемость различными возрастными и социальными группами населения.

Ключевые слова: городской парк, насаждения, парковая среда.

**MODERN STATE AND PROSPECTS OF LANDSCAPE-RECREATION
AREA OF THE CITY**

Prilipko T., Potapova T., Siromaha O.

The article analyzed gardens and parkland within urban areas in the cities of Ukraine, the main issues in the field of landscape design. The analysis revealed the need for a number of measures - forestry, reforestation, the landscaping and others aimed at improving existing landscapes to enhance their recreational properties.

The basic principles and methods of conducting a comprehensive survey stands as one of the possible steps for the improvement of this important element of urban city urban parks.

It was the basic components of modern urban parks to meet the needs of all social groups. An unconventional method of planning of the territory recreational purpose, the purpose of which is the constant attendance of different age and social groups

Keywords: City Park, planting, gardening environment.

Постановка проблеми. Урбанізоване середовище агресивно впливає на життєдіяльність деревно-чагарникової рослинності, що веде до зміни стану, передчасного старіння, зниження захисних функцій, стійкості і загальної деградації міських парків. У наявних умовах особливо актуально стоїть питання вивчення стану насаджень міських парків, ступеня їх толерантності та адаптивності до умов агресивного навколишнього середовища[1]. Для України дана проблема являється недостатньо вивченою, не повною мірою розкриті особливості росту, розвитку та формування дерев в міських умовах, відсутність загально прийнятого підходу та критеріїв комплексної оцінки стану міських зелених насаджень.

Об'єктом дослідження визначено садово-паркові насадження у межах міських територій у містах України. **Предметом** дослідження є аналіз певних кроків по поліпшенню стану міських парків відповідно сучасним потребам суспільства.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженням проблем міських парків займалися вітчизняні та світові вчені, серед яких С.І. Коношова, А.К. Касімов, Н.Л. Коробова, В.С. Теодоронский та багато інших.

Мета. Дослідити, зрозуміти та рекомендувати можливі кроки для поліпшення стану такого важливого елементу урбаністичного міста, як міські парки.

Важливим елементом усіх міських парків являються зелені насадження. Вони як складова частина міського ландшафту пом'якшують і облагороджують міську забудову, і безперечно мають велике санітарно-гігієнічне, рекреаційне, ландшафтно-архітектурне, естетичне значення для міста.

У зв'язку з тим, що дані ділянки є місцем для відпочинку населення, вони знаходяться у складних екологічних умовах міського середовища, постійно відчуючи на собі вплив підвищеного рекреаційного та антропогенного навантаження, втрачаючи при цьому свою життєстійкість, виникає потреба в нових формах господарювання на даній території, таких як оптимальне та раціональне використання всіх корисних властивостей насаджень. Естетична цінність міських парків так само є найважливішою складовою в ряді заходів щодо визначення їх оцінки в структурі міста та їх збереженню[2].

Рослинність в міських парках, як живий компонент природи, постійно трансформується в просторі і в часі. У процесі росту і розвитку деревні рослини поступово старіють, втрачають свої корисні якості і гинуть. З часом міські парки втрачають свою естетичну привабливість і перетворюються в однорідну і невиразну зелену масу[3].

У сучасних реаліях значна частина насаджень у парках України вимагає здійснення тих чи інших форм відновлення. Це можливо лише за допомогою проведення низки заходів - лісівничих, лісовідновлюючих, з благоустрою території та інших, спрямованих на трансформацію існуючих ландшафтів з метою посилення їх рекреаційних властивостей[4].

Рисунок 1 – Складові елементи рекреаційної зони міста

У шаленому темпі життя міські парки мають стати флагманом із впровадження нових, сучасних, інноваційних технологій з управління зеленими насадженнями міста.

Зокрема важливим елементом є проведення комплексного обстеження насаджень великих міських парків яке повинно включати в себе:

- повну інвентаризацію насаджень з визначенням таксаційних і декоративних характеристик міських парків;
- аналіз типів просторової структури насаджень;

- обстеження живого надгрунтового покриву, ґрунтів під пологом і на відкритих просторах та пішохідних мереж;
- розробка певних пропозицій щодо відновлення та поліпшення стану природних деревостанів в міських парках з підвищенням їх стійкості та покращення декоративних якостей.

Безперечною підосною покращення міських парків мають стати комп'ютерні технології в образі 3D моделювання з урахуванням відповідно до інвентаризації кожного насадження та МАФ. Дані технології дозволять ще на проектному рішенні визначити кращі шляхи підходу до поліпшення наявних міських парків.

Неможливо не погодитись, що сьогодні парк став набагато складнішим явищем ніж декілька десятиліть тому, представляючи одночасно:

- частину реального міського середовища, орієнтованого на реальне соціальне замовлення;
- об'єкт мистецтва, наділений потенціалом для втілення інших естетичних ідеалів;
- простір, в якому відбувається динамічний процес постійного оновлення та розширення функцій;
- об'єкт технології, де реалізуються новітні досягнення в різних галузях науки і техніки;
- частину екологічної системи міста, якій належить участь у забезпеченні екологічної стійкості середовища;
- об'єкт для реалізації нових економічних підходів, що постійно розвивається за рахунок залучення коштів приватних інвесторів;

Сьогодні склалася ситуація, в якій накопичені на даний момент цінності садово-паркового мистецтва вимагають не тільки осмислення, а й творчого розвитку.

Одним з основних положень естетичного осмислення паркових просторів є повернення до їх семантичного трактування, а також використання символічного і алегоричного значення елементів природи. Формування паркового середовища, припускаючи синтез декількох видів мистецтв, дозволяє поліпшити та підвищити ролі ландшафтного дизайну та оригінально інтерпретувати звичні елементи природи в сучасному місті.

При створенні чи реконструкції міських парків важливим елементом є нетрадиційний планувальний прийом організації території рекреаційного призначення, що повинен забезпечити її стабільну відвідуваність різними віковими та соціальними групами населення в денні та вечірні години[5].

Тобто у час гаджетів, які стали невід'ємною частиною нашого життя, пропонується на територіях міських парків встановлювати автономні модулі бездротового доступу до Інтернету, які будуть працюють на сонячній енергії.

Потужність сонячних батарей при стандартних умовах становить не менше 180 Вт. Доступ в Інтернет буде здійснюватися через протоколи 3G мережі, швидкість має скласти не менше 2 Мбіт/с. При відсутності яскравих сонячних днів сучасний автономний модуль Wi-Fi зможе працювати не менше 3 діб.

Розрахуємо економічний ефект від застосування покриття Wi-Fi який працює від сонячних батарей для умовно прийнятого районного парку, площею 3га.

Радіус дії Wi-Fi роутера становить 150 м, тому площа покриття сигналу становить 0,09 га. З урахуванням сліпих зон які недосяжні для покриття потрібно встановити 37 маршрутизаторів, потужністю 5 Вт кожен.

Виходячи з цього можна порахувати скільки він використовує енергії на місяць.

Приймаємо, що роутер працює 24 години на день. Тому в день витрачається 120 Ватт електроенергії. Разом, в місяць виходить 3,6 кВт енергії, які споживає роутер. Що в рік складає 43,2 кВт.

Економічний ефект від провадження новизни складає 15,8 грн. на одиницю за рік.

Загально економічний ефект у випадку ціни за електроенергію 36,6 коп/кВт складе $15,8 \times 37 = 585$ грн.

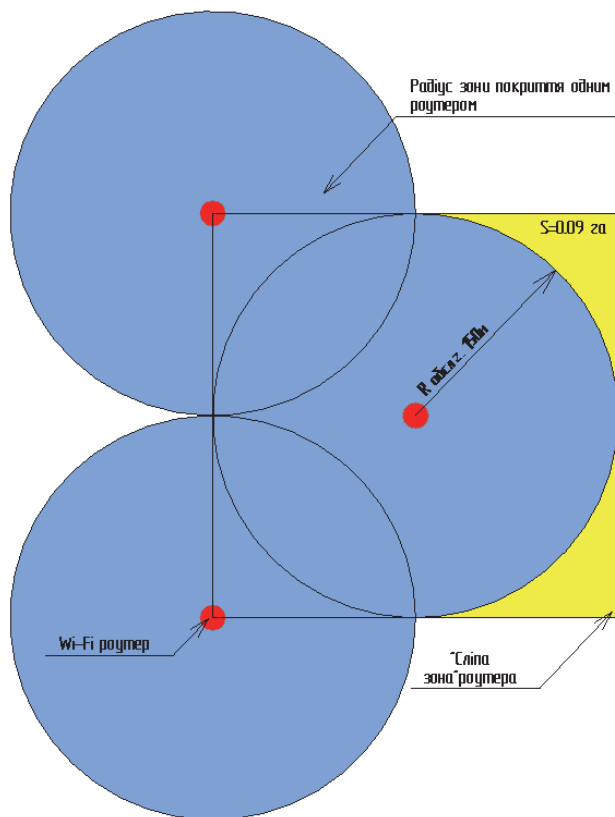

Рисунок 2 – Схема покриття Wi-Fi

Рисунок 3 – Загальний вигляд устаткування

Висновки

- У рамках нетрадиційного планувального прийому запропоновано встановлення автономних модулів бездротового доступу до Інтернету, які працюють на сонячній енергії. Дане впровадження має на меті досягнення соціального, економічного і екологічного ефекту.
- Економічний ефект на прикладі застосування автономних модулів у районному парку міста, площею 3 га. У цінах за електроенергію станом на 1.04. 2015р. складе 585 грн.

Використана література

1. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Підруч. / В.П. Кучерявий. – Вид. 2-ге. – Львів: Світ, 2008. – 456 с.
2. Роговський С.В. Роль дендропарку «Олександрія» в озелененні м. Біла Церква інтродукованими рослинами. Старовинні парки і проблеми їх збереження / С.В. Роговський // Тези міжнар. наук. конф. присвяченої 215-річчю дендропарку «Софіївка». – Умань, 2011. – С. 252.
3. Представники голонасінних у дендрофлорі насаджень м. Біла Церква // Науковий вісник НАУ Сер.: Лісівництво. Декоративне садівництво. – №122. – К., 2008. – С.297-302.
4. Роговський С.В. Использование интродуцентов для оптимизации уличных насаждений крупных городов/ С.В. Роговский, Ф.М. Лефон // Проблемы озеленения крупных городов: матер. X междунар. конф. – М.: Прима-М, 2011. – С.111-112.
5. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво : навч. посібник / Білоус В. І. – К. : Науковий світ, 2001. – 300 с.

Прилипко Тетяна Володимирівна – асистент кафедри містобудування та архітектури Вінницького національного технічного університету.

Потапова Тетяна Едуардівна – асистент кафедри містобудування та архітектури Вінницького

національного технічного університету.

Сіромаха Олександр Вікторович – магістрант Вінницького національного технічного університету.

Прилипка Татяна Владимировна – асистент кафедри градостроительства и архитектуры Вінницького національного технічного університету.

Потапова Татяна Едуардовна – асистент кафедри градостроительства и архитектуры Вінницького національного технічного університету.

Сіромаха Александр Викторович – магістрант Вінницького національного технічного університету.

Prilipko Tatiana – assistant of planning and architecture Vinnitsa National Technical University.

Tetyana Potapova – assistant of the department of urban planning and architecture Vinnytsia National Technical University.

Siromaha Alexander – Master Vinnitsa National Technical University.